

TIO Engdahl Lotta(LVM)

22.09.2021
JULKINEN

Asia

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (datahallintosäädös)

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 1/2021 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 25.11.2020 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (COM(2020) 767 final). Ehdotus datahallintosäädökseksi pohjautuu komission 19.2.2020 julkaisemiin tiedonantoihin Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskevaan valkoisen kirjaan (E24/2020vp). Datastrategian yhtenä tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteentoimivat datan sisämarkkinat.

Asetusehdotuksessa säädettäisiin:

- julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen suojatun datan luokkien uudelleenkäytöstä,
- datan jakamispalveluihin sovellettavista vaatimuksista ja tunnustetuista data-altruismipohjaisista organisaatioista,
- datan jakamispalveluihin ja tunnuttuihin data-altruismipohjaisiin organisaatioihin liittyvistä viranomaistehtävistä ja muista tehtävistä, sekä datan siirtämisestä kolmansiin maihin.
- Euroopan datainnovaatiolautakunnan perustamisesta.

Asetusehdotuksesta on laadittu U-kirjelmä 1/2021 vp. Komission asetusehdotusta on käsitelty neuvoston televiestintä- ja tietoyhteiskuntatyöryhmässä. Kevätkaudella 2021 silloinen neuvoston puheenjohtajamaa Portugali teki yhteensä neljä kompromissiesitystä. Televiestintäneuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan edistymisraportin kesäkuun 2021 alussa.

Syksyn 2021 puheenjohtajamaa Slovenia tavoittelee sovun löytämistä parlamentin kanssa jo syksyn 2021 aikana ja pyrkii hakemaan neuvottelumandaattia Euroopan parlamentin ja komission kanssa käytäviin kolmikantaneuvotteluihin jo 1.10.2021 pidettävässä Coreper I -kokouksessa.

Asetusehdotuksen käsittely on edennyt Euroopan parlamentissa melko samaa tahtia kuin neuvostossa. Euroopan parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 22.7.2021.

Asetuksen siirtymäaika olisi 18 kuukautta.

Suomen kanta

Suomi on vaikuttanut neuvotteluissa U-kirjelmän 1/2021 vp perusteella muodostetun kannan mukaisesti ja on valmis hyväksymään neuvottelutuloksen.

Neuvottelujen edetessä alkuperäistä ehdotusta on muokattu Suomen tavoitteiden kannalta suotuisaan suuntaan seuraavasti:

Erityisesti esityksen suhde Suomen valtiosääntöoikeudellisiin reunaehtoihin on parantunut. Suomi on pitänyt tärkeänä, että asetuksen suhde muuhun EU-lainsäädäntöön, kuten EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen ja avoimen datan direktiiviin, sekä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan lainsäädäntöön on selkeää.

Myös asetuksen suhdetta kansalliseen sääntelyyn koskien viranomaisten asiakirjojen julkisuutta on täsmennetty. Suomi on pitänyt kiinni erityisesti siitä, ettei asetuksella rajoiteta kansallisesti oikeutta saada tieto viranomaisen asiakirjasta huomioiden julkisuusperiaate. Suomi on pitänyt neuvotteluissa tärkeänä myös asetusehdotuksen lähtökohtaa, jonka mukaan asetus ei rajoita muiden unionin säädösten ja kansallisen lainsäädännön sellaisten säännösten soveltamista, jotka koskevat tietoihin pääsyä tai niiden uudelleenkäyttöä taikka henkilötietojen tai muiden tietojen kuin henkilötietojen käsittelyyn liittyviä vaatimuksia. (1/2021 vp).

Suomi pitää myönteisenä, että datan välityspalveluiden määritelmää on tarkennettu. Välityspalveluiden tarjoajiin kohdistuvista vaatimuksista erityisesti yhteentoimivuuteen on nyt kiinnitetty huomiota.

Suomi on katsonut, että asetuksessa asetetaan riittävät vaatimukset data-altruismitoiminnan läpinäkyvyydelle. Suomi voikin suhtautua joustavasti luotaviin käytännesääntöihin. Suomi pitää kannatettavana, että asetuksessa esitetyt kansallisten data-altruismia edistävät toimet olisivat sovellettavissa vapaaehtoisesti jäsenvaltioiden niin päättäessä.

Datainnovaatiolautakunnan rakennetta ja tehtäviä on tarkennettu ja sen toiminnalle ollaan luomassa selkeämpiä puitteita. On kuitenkin huomioitava, että juridisesti kyse on komission asiantuntijaryhmästä, joten sillä ei ole normatiivista valtaa.

Suomi on pitänyt tärkeänä, että asetus jättää kansallista joustavuutta uusien viranomaistehtävien järjestämiseen. Lisäksi Suomi on pitänyt tärkeänä, etteivät uudet rakenteet muodosta liikaa uutta hallinnollista taakkaa (1/2021 vp). Julkisen sektorin tietojen uudelleenkäyttöä koskevien pyyntöjen käsittelyssä on eroja eri jäsenmaiden lainsäädännöissä, minkä vuoksi asetuksen tulisi mahdollistaa jäsenmaissa joustavuus esimerkiksi pyyntöjen käsittelyä koskevien määräaikojen osalta.

Komission delegoidut toimivaltuudet on vaihdettu valtuuteen antaa täytäntöönpanosäädöksiä ja valtuuksien sisältöä on osittain täsmennetty.

Suomi on pitänyt tärkeänä, että komissiolle delegoitavat toimivaltuudet ovat tarkkarajaisia, oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia ja hyvin perusteltuja. (1/2021 vp).

Pääasiallinen sisältö

Alkuperäinen ehdotus

Asetuksen tavoitteena on luoda datan hallinnalle eurooppalaiseen arvopohjaan tukeutuva kehys, joka lisäisi datan saatavuutta vahvistamalla luottamusta datan välittäjiin ja yhtenäistämällä datan jakamisen menettelyitä koko EU:n alueella. Tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteentoimivat datan sisämarkkinat.

Asetuksessa säänneltäisiin toimista, joilla tuettaisiin tiettyjen julkisen sektorin hallussa olevien suojattujen datan luokkien uudelleenkäyttöä sekä näitä koskevista viranomaismenettelyistä ja -velvoitteista. Asetusehdotuksessa ei luotaisi uusia oikeuksia datan uudelleen käytölle, vaan ainoastaan menettelyt sen käytölle tietyissä tilanteissa.

Asetuksessa vahvistettaisiin datan välityspalvelujen tarjoajia koskevat edellytykset sekä näiden palvelujen tarjoamista koskevat ilmoitus- ja valvontapuitteet. Asetusehdotus koskisi eri tyyppisiä datan välittäjiä, jotka käsittelevät henkilötietoja sekä muita kuin henkilötietoja. Asetuksella luotavat datan hallinnan puitteet kattaisivat vapaaehtoisen yritysten välillä tapahtuvan datan luovutuksen vastikkeetta tai vastiketta vastaan. Asetuksella määriteltäisiin myös uusi datanvälittäjiä koskeva toimintamalli, jossa ne voisivat toimia sekä yritysten datan, että kansalaisten oman datan hallinnan tukena. Datan välittäminen ei muuttaisi yksilön ja yritysten oikeuksia datan käyttöön.

Asetus määritteli puitteet data-altruismille, mikä tarkoittaa sitä, että yksityishenkilöt ja yritykset vapaaehtoisesti ja vastikkeetta asettavat dataa saataville käytettäväksi yleisen edun tarkoituksiin. Asetuksessa säädettäisiin vapaaehtoisesta rekisteröitymisestä ja vaatimuksista yhteisöille, jotka keräävät ja käsittelevät altruistisiin tarkoituksiin saataville annettua dataa.

Lisäksi komissio asettaisi Euroopan datainnovaatiolautakunnaksi kutsuttavan asiantuntijaryhmän neuvomaan ja avustamaan komissiota yhtenäisten toimintatapojen ja yhteentoimivuuden edistämiseksi.

Komission alkuperäisen ehdotuksen sisältö on kuvattu tarkemmin valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp.

Asetusehdotuksen neuvotteluissa tehdyt keskeisimmät muutokset neuvostossa

Julkisen sektorin hallussa olevan suojatun datan uudelleenkäyttö

Asetusehdotuksen mukaisia datan uudelleenkäyttöä koskevien säännösten suhdetta kansalliseen sääntelyyn koskien pääsyä julkisen sektorin asiakirjoihin on täsmennetty. Lisäksi säännösten suhdetta avoimen datan direktiiviin sekä EU:n yleiseen tietosuojasetukseen on täsmennetty.

Asetuksen asettamia ehtoja julkisen sektorin tietojen uudelleenkäytölle on selkeytetty. Julkisen sektorin elimen asettaessa ehtoja tietojen uudelleenkäytölle sen tulee ottaa huomioon datan suojattu luonne sekä riskit, jotka liittyvät sen käsittelyyn. Ehdossa on myös täsmennetty tietojen uudelleenkäyttäjään tai julkisen sektorin elimeen kohdistuvia velvoitteita. Alkuperäisen asetuksen mukaisen artikla 5(6) mukaan julkisen sektorin elimellä on tarvittaessa velvollisuus avustaa suostumuksen saannissa rekisteröidyltä tietojen uudelleenkäyttöä varten. Kyseinen velvollisuus on muutettu ehdolliseksi ja asetuksessa on täsmennetty reunaehtoja sille, missä tilanteissa kyseinen artikla soveltuu.

Asetusehdotuksessa on täsmennetty, minkälaisia marginaalikustannuksia julkisen sektorin elin voi velvoittaa tietojen uudelleenkäytöstä sekä maksujen laskentaperusteita.

Edellytykset datan välityspalveluita tarjoaville toimijoille

Asetusehdotuksen terminologiaa on täsmennetty. Datan jakamispalveluiden sijasta asetuksessa käytettäisiin ilmaisua datan välityspalvelut. Kyse olisi entistä selkeämmin kaupallisista palveluista, joita tarjotaan muille kuin suljetulle ryhmälle. Määritelmää on täsmennetty niin, että se kuvaa tarkemmin datan välittäjien roolia datan haltijoiden tai rekisteröityjen ja datan käyttäjien välissä. Näin muut näiden välissä olevat toimijat ovat entistä selkeämmin määritelmän ulkopuolella, kuten pilvipalvelut, joita ei määritelmän mukaan voida pitää datan välityspalveluina.

Datan välityspalveluita koskeva ilmoitusvelvollisuus ja -menettely ovat pysyneet pääpiirteissään samana. Näihin on tehty joitakin tarkennuksia ja täydennyksiä. Datan välityspalvelun tarjoajien velvollisuudet jonkin verran laajenisivat komission esitykseen verrattuna. Niille tulisi muun muassa velvollisuus huolehtia palveluiden yhteentoimivuudesta muiden vastaavien palveluiden kanssa. Välityspalveluiden oikeusasemaan eniten vaikuttava velvollisuus eli eriyttämisvelvollisuus muista palveluista pysyisi asetusehdotuksessa. Asetusehdotuksessa kuitenkin tarkennettaisiin niitä oheispalveluita, joita välityspalvelun tarjoaja voisi tästä huolimatta tarjota.

Data-altruismi

Komission ehdottamat säännökset ovat sisällöllisesti pysyneet pitkälti ennallaan. Asetusehdotukseen on kuitenkin lisätty uusia artikloja. Ensimmäkin uusi 14a artikla koskee kansallisia toimia data-altruismin edistämiseksi. Menettelyn soveltaminen olisi jäsenvaltioille vapaaehtoista. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön teknisiä ja organisatorisia järjestelyjä data-altruismin helpottamiseksi. Toiseksi komission tulisi 19a artiklan perusteella antaa täytäntöönpanosäädöksellä data-altruismia koskevat käytännösäännöt. Näiden käytännösääntöjen tavoitteena on lisätä muun muassa luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä data-altruismoiminnassa.

Viranomaisille asetetut tehtävät, rekisterit ja muutoksenhakukeinot

Toimivaltaisten viranomaisten tehtävät on pysyneet pääasiassa ennallaan. Asetusehdotuksen 2 luvussa on lisätty joustavuutta viranomaistehtävien järjestämiseen. Asetuksessa on muun muassa täsmennetty, että toimivaltaisten elinten nimeämiseksi jäsenvaltiot voivat luoda uusia elimiä tai käyttää olemassa olevia elimiä, jotka täyttävät asetuksen asettamat vaatimukset. Keskitetty tietopiste voisi olla yhdistettynä sektorikohtaisiin tai alueellisiin tietopisteisiin.

Oikeusturvaa koskevia säännöksiä on tarkennettu. Ne ottaisivat nyt huomioon suomalaisen kantelumenettelyn niin sanonut passiivisuusvalituksen sijasta, ja sanktioitavat teot olisi lueteltu artiklatarkkuudella. Lisäksi valitusoikeus olisi rajattu asianosaispiiriin yleisen valitusoikeuden sijasta. Asetustekstissä on myös tarkennettu oikeussuojakeinoja koskien julkisen sektorin elimen antamia päätöksiä tietojen uudelleenkäytöstä.

Euroopan datainnovaatiolautakunta

Datainnovaatiolautakunnan rakennetta ja tehtäviä on tarkennettu. Asetustekstissä säädettäisiin, että lautakunnassa tulisi olla vähintään alatyöryhmät toimivaltaisille viranomaisille ja yhteentoimivuuden edistämiseksi. Euroopan datainnovaatiolautakunta avustaisi myös jäsenvaltioiden data-altruismitoimien koordinoimisessa.

Delegoidut ja täytäntöönpanosäädökset sekä loppusäännökset

Alkuperäisen asetusehdotuksen mukainen valtuutus komissiolle antaa delegoituja säädöksiä on vaihdettu valtuuteen antaa täytäntöönpanosäädöksiä. Sisällöllisesti valtuuksia on jossain määrin tarkennettu koskien esimerkiksi tilanteita, joissa komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä tietojen suojauksen riittävyyden tasosta siirrettäessä muuta kuin henkilötietoa kolmansiin maihin. Uuden asetustekstin mukaan komissiolle olisi myös mahdollisuus antaa täytäntöönpanosäädöksiä mallilausekkeista koskien muun kuin henkilötiedon siirtoa kolmansiin maihin. Alkuperäisen asetuksen mukaan komissio antaisi tarkemmat säädökset ”erittäin sensitiivisen muun kuin henkilötiedon” siirron ehtoista kolmansiin maihin. ”Erittäin sensitiivinen muu kuin henkilötieto” määriteltäisiin myöhemmin unionin lainsäädännössä. Uudessa asetustekstissä on hieman tarkennettu, mitä kriteerejä kyseisellä tiedolla voisi olla.

Loppusäännöksistä merkittävin on kansainvälistä pääsyä koskevat säännökset. Kyseinen 30 artikla pysyisi pääasiassa ennallaan. Artiklassa on kuitenkin tarkennettu sitä, että kolmansista maista tulevilla pyynnöillä tarkoitetaan viranomaisten pyyntöjä. Säännöstä on myös karsittu niin, että tietopyyntöihin vastaamisessa on enemmän kyse toimijan velvollisuudesta kuin niille ulkoistetusta viranomaistehtävästä.

Sanktioita koskevaa 21 artiklaa on muutettu. Artiklassa lueteltaisiin nyt artiklatasolla sanktioitu toiminta.

Asetuksen siirtymäaika on pidennetty. Siirtymäaika olisi 18 kuukautta 12 kuukauden sijasta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Voidaan pitää edelleen lähtökohtaisesti asianmukaisena (kuten valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp), sillä asian käsittelyssä ei ole tullut eteen muutoksia tai muita syitä arvioida asiaa toisin. Edellä kuvatulla tavalla komission alun perin ehdottamia valtuuksia antaa delegoituja säädöksiä on muutettu ja täsmennetty.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokuntana on teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta. Raportöörinä on saksalainen Angelika NIEBLER (EPP). Hän antoi mietintöluonnoksensa 26.3.2021. Sisämarkkinat ja kuluttajansuojavaliokunta (IMCO), oikeudellisten asioiden valiokunta (JURI) ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE) ovat antaneet lausuntonsa. Euroopan parlamentin mietintö on valmistunut ja parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kannan 22.7.2021.

Euroopan parlamentti korostaa, että tietojen jakamisen tulisi asetusehdotuksen myötä helpottua, ei vaikeutua erityisesti pk-yritysten osalta. Euroopan parlamentti on nähnyt tärkeänä, että asetusehdotuksessa tarkennetaan henkilötietojen suojaa koskevaa unionin

ja jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamista, tarkennetaan terminologiaa koskien datan välityspalveluita, tarkennetaan julkisen sektorin tietojen uudelleenkäytölle asetettuja ehtoja sekä varmistetaan tietojen turvallinen uudelleenkäyttö. Lisäksi Euroopan parlamentti ehdottaa, että datainnovaatiolautakunnan alaisuuteen perustetaan datainnovoinnin neuvoo-antavan toimikunta. Neuvoo-antava toimikunta koostuisi teollisuuden, tutkimusalan, korkeakoulujen, kansalaisyhteiskunnan, standardointiorganisaatioiden, asiaankuuluvien yhteisten eurooppalaisten data-avaruuksien tai muiden asiaankuuluvien sidosryhmien tai kolmansien osapuolten edustajista. Neuvoo-antavan toimikunnan tehtävä olisi tukea datainnovaatiolautakunnan työtä antamalla lautakunnan tehtäviin liittyviä neuvoja.

Kansallinen valmistelu

Suomen neuvottelukannat perustuvat valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp esitettyihin kantoihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat esitelleet asetusehdotusta sidosryhmätapaamisissa sekä omissa tilaisuuksissaan. Ne ovat myös järjestäneet keskustelutilaisuuksia/työpajoja asetusehdotuksen tietyistä kysymyksistä.

U-jatkokirjelmän liitteenä olevan perusmuistion sisältö on koordinoitu valtioneuvoston sisällä datatalouden seuranta- ja toimeenpanoryhmässä. Perusmuistio on ollut EU 19 - viestintäjaoston, EU 2 kauppapoliittisen jaoston, EU 7 -oikeus- ja sisäasioiden jaoston sekä EU 8 -kilpailukykyjaoston kirjallisessa käsittelyssä 17. - 21.09.2021.

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston selvitys U 1/2021 vp annettiin eduskunnalle 4.2.2021. Suuri valiokunta lähetti asian liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Liikenne- ja viestintävaliokunta hyväksyi 4.3.2021 kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan. 5.3.2021 suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 8/2021 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

Datahallintosäädöksen edistymisraportti oli liikenne- ja televiestintäneuvoston (3. - 4.6.2021; EUN 46/2021 vp) asialistalla, mitä suuri valiokunta käsitteli 28.5.2021.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ei käytännössä muutoksia suhteessa valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp esitettyyn. Asetusehdotuksesta on poistettu jäsenvaltioiden velvollisuus edistää data-altruismia ja muutettu menettelyn soveltaminen jäsenvaltioille vapaaehtoiseksi. Tämä kuuluu Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan siltä osin kuin kyse on maakunnan rekistereissä olevista tiedoista.

Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin

Joitakin muutoksia suhteessa valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp esitettyyn. Muutokset ovat pääasiassa myönteisiä.

Asetusehdotuksen suhdetta EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen ja kansalliseen tietosuojasäätelyyn on selkeytetty. Asetusehdotuksessa säädettäisiin nyt, ettei asetus vaikuta näihin ja ettei asetusehdotus luo uutta käsittelyperustetta henkilötiedoille. Asetuksen terminologiaa ja vaatimuksia on niin ikään yhdenmukaistettu tietosuoja-

asetuksen kanssa. Tästä huolimatta asetusehdotukseen on jäänyt joitakin päällekkäisyyksiä ja tulkinnanvaraisuuksia suhteessa tietosuojasääntelyyn. Esimerkiksi asetusehdotuksen 5(6) artikla viranomaisen hankkimasta suostumuksesta voisi edelleen olla hankalasti yhteensovittavissa suostumuksen vapaaehtoisuuden kanssa.

Komission mahdollisuutta antaa sääntelyä asetusehdotuksen perusteella on rajattu ja tarkennettu. Kuitenkin esimerkiksi komission antama sääntely tietojen siirroista kolmansiin maihin jäisi valtuuden perusteella edelleen yltäsoisemmaksi kuin vastaava sääntely yleisessä tietosuoja-asetuksessa.

Julkisuusperiaatteen asianmukainen huomioiminen on ollut yksi Suomen prioriteeteista. Asetusehdotuksen suhdetta julkisuusperiaatteeseen onkin täsmennetty. Asetustekstissä säädettäisiin nyt selkeämmin, ettei se vaikuta asiakirjajulkisuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen jäsenvaltioissa.

Hyvää hallintoa, oikeusturvaa ja laillisuusperiaatetta koskevia säännöksiä on tekstiversiossa tarkennettu. Esimerkiksi oikeusturvaa koskevat säännökset ottaisivat nyt huomioon suomalaisen kantelumenettelyn niin sanonut passiivisuusvalituksen sijasta, ja sanktoidut teot olisi lueteltu artiklatarkkuudella.

Asetusehdotuksen kansainvälistä pääsyä koskevia säännöksiä on muutettu. Etenkin kolmansien maiden tietopyyntöihin vastaamista koskevia säännöksiä on muutettu niin, että kyse olisi selkeämmin toiminnanharjoittajan velvollisuuksia koskevasta sääntelystä eikä julkisen hallintotohtävän siirtämiseen liittyvistä säännöksistä. Rajanveto näiden välillä on kuitenkin jokseenkin tulkinnanvarainen.

Omaisuuksien suojaan, sopimusvapauteen ja elinkeinovapauteen vaikuttavat säännökset ovat pääpiirteissään ennallaan. Esimerkiksi datan välityspalvelun tarjoajien ilmoitusmenettely lähenee edelleen lupamenettelyä ja datan välityspalveluiden tarjoajia koskee edelleen velvollisuus juridisesti erottaa välityspalvelut muista palveluistaan. Myöskään suhdetta immateriaalioikeuksiin ei ole tarkennettu. Kuitenkin esimerkiksi datan välityspalvelun tarjoajaa ei voisi poistaa rekisteristä vähäisten puutteiden takia.

Taloudelliset vaikutukset

Ei merkittäviä muutoksia suhteessa valtioneuvoston selvityksessä U 1/2021 vp esitettyyn.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Euroopan tietosuojavaltuutettu ja tietosuojaneuvosto antoivat asetusehdotuksesta yhteisen lausunnon 10.3.2021. Lausunnossa tunnustetaan komission tavoitteet edistää datan jakamista sisämarkkinoilla. Lausunto on kuitenkin melko kriittinen, koska asetusehdotuksen suhde EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen on lausunnonantajien mielestä monin paikoin epäselvä. Lausunnossa listataan useita toimenpiteitä tämän selventämiseksi. Lausunnonantajien toimenpiteitä on huomioitu mm. uudessa 1(3) artiklassa, jossa täsmennettäisiin EU:n ja kansallisten tietosuojasäädösten suhdetta asetusehdotukseen sekä vahvistettaisiin, että asetusehdotuksella ei luoda uutta käsittelyperustetta eikä muuteta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia velvoitteita tai oikeuksia. Lisäksi asetusehdotuksen määritelmiä on yhtenäistetty yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. Jäsenvaltioilla säilyisi velvollisuus nimetä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen koskien asetuksen velvoitteiden noudattamisen ja ilmoitusmenettelyjen valvontaa, mutta lausunto on huomioitu vahvistamalla, että

nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten toimivalta ei rajoita tietosuojaviranomaisten toimivaltaa.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut lausuntonsa 27.4.2021 (INT/921-EESC-2020). Se suhtautuu myönteisesti datahallintoa koskevaan asetusehdotukseen.

Asiakirjat

COM(2020) 767 final

11599/21

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Lotta Engdahl, liikenne- ja viestintäministeriö, lotta.engdahl@gov.fi, +358295342005

Ylitarkastaja Pauliina Penttilä, liikenne- ja viestintäministeriö, pauliina.penttila@gov.fi, +358 295 342 221

Neuvotteleva virkamies Maria Kekäläinen, valtiovarainministeriö, maria.kekalainen@vm.fi, +358 295 530 140

EUTORI-tunnus

EU/2020/1679

Liitteet**Viite**

Asiasanat	datatalous, digitalisaatio, sisämarkkinat, tietosuoja, tietoyhteiskunta
Hoitaa	LVM, OM, TEM, UM, VM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TULLI, VNK, VTV, YM
